

Datum
2024-09-24

Ert datum
2024-08-30

Finansdepartementet

ESV dnr
2024-01844

Er beteckning
Fi2024/01367

Handläggare
Patrick Freedman

Remissvar över Statskontorets rapport En form för kollektivt beslutsfattande – en kartläggning och prövning av nämndmyndigheter (2024:11)

Ekonomistyrningsverket (ESV) besvarar remissen utifrån sin uppgift att utveckla och förvalta den ekonomiska styrningen i staten.

ESV delar väsentligen de bedömningar och de skäl som Statskontoret har angivit för sina ställningstaganden och tillstyrker i huvudsak de förslag som Statskontoret har lämnat.

ESV gör inte någon annan bedömning än Statskontoret om vilka uppgifter som bör medföra att en myndighet bör ledas av en nämnd. ESV delar också de bedömningar som Statskontoret har gjort av de genomgångna nämndmyndigheterna och de förslag som har lämnats om vidare organisering eller utredning av myndigheterna och deras uppgifter. Vi delar även uppfattningen att ledningsformen *nämnd* bör användas restriktivt och enbart i de fall där den är särskilt motiverad.

ESV anser att det är rimligt att alla förvaltningsmyndigheter under regeringen styrs av en instruktion. Är verksamheten redan reglerad i lag kan instruktionen utformas på ett liknande sätt som förordning (2008:1401) med instruktion för Diskrimineringsombudsmannen vars verksamhet i huvudsak är lagreglerad.

ESV tillstyrker Statskontorets förslag att regeringen i värdmyndigheternas instruktioner förtydligar att de är värdmyndigheter. Vi bedömer dock även att det är lämpligt att en reglering också införs i nämndmyndigheternas instruktioner om att de ska ha en värdmyndighet. I respektive instruktion bör ansvarsfördelningen mellan nämnd- och värdmyndighet förtydligas alternativt bör det framgå om ansvarsfördelningen ska fastställas genom en överenskommelse mellan

myndigheterna. Om ansvarsfördelningen är fullt reglerad i myndigheternas instruktioner behöver inte någon överenskommelse upprättas.

Ett skäl till att ESV menar att frågan bör regleras i båda instruktionerna är att regleringen utgör både en tilldelning och en avgränsning av vilken verksamhet som myndigheten ska bedriva. Det utgör i sin tur grund för vilket ansvar som faller på myndigheten och dess ledning utifrån olika ekonomiadministrativa regelverk. Det blir t.ex. en utgångspunkt för myndighetsledningens ansvarstagande enligt myndighetsförordningen (2007:515). Det påverkar också vad myndigheten ska redovisa i sin årsredovisning eller sitt budgetunderlag utifrån regleringen i förordning (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag. ESV menar att med en reglering från regeringen i instruktionerna blir det tydligare hur dessa regelverk ska tillämpas av myndigheterna. ESV menar också med en tydlig reglering av ansvar skapas en mer enhetlig och transparent struktur som underlättar för regeringen och Regeringskansliet i deras styrningsarbete.

ESV tillstyrker Statskontorets förslag att regeringen ställer krav på att nämndmyndigheter generellt tar fram en förenklad verksamhetsberättelse och därmed i regel undantar dem från förordning (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag. ESV vill dock här notera att värdmyndighetens ska lämna sin redovisning utifrån de uppgifter den har. Det medför att den ska redovisa uppgifter om den verksamhet den är värdmyndighet för utifrån det ansvar regeringen har tilldelat den. Det kan medföra att delar av den verksamhet som ligger till grund för nämndens beslut ska redovisas av värdmyndigheten. I sådant fall bör inte nämndmyndigheten redovisa samma uppgifter i sin verksamhetsberättelse. Motsvarande gäller för redovisning av kostnader och resursbehov.

ESV delar Statskontorets bedömning om finansieringen av nämndmyndigheterna med villkor eller särskilda anslagspost. Här är det dock viktigt att det tydligt framgår vilken myndighetsledning som har rätt att besluta om dessa medel. Att ge nämndmyndigheterna en tydlig ekonomisk ram stärker deras oberoende och underlättar kostnadsuppföljning och transparens. ESV vill emellertid här också peka på att det kan finnas risker kopplade till en striktare finansiering av nämndmyndigheter som har små ärendeflöden. Små fluktuationer i ärendeinströmningen kan få stora konsekvenser för den aktuella verksamheten. Det kan därför vara lämpligt att i styrningen av villkoren eller anslagsposterna till sådana myndigheter skapa en flexibilitet som gör att verksamheten kan genomföras även om ärendemängden varierar.

Sammanfattningsvis anser ESV att Statskontorets förslag sammantaget bidrar till en mer ändamålsenlig och effektiv statlig förvaltning. Genom att tillämpa nämndformen endast i de fall där den är särskilt motiverad, samt genom att säkerställa tydligare styrning, uppföljning och finansiering, kan förvaltningens effektivitet och transparens förbättras.

I detta ärende har avdelningschef Peter Kvist beslutat. Utredare Patrick Freedman har varit föredragande. I beredningen har också enhetschef Martin Sparr, deltagit.

Datum: 2024-09-24

.....
Beslutande
Peter Kvist
Namnförtydligande

.....
Föredragande
Patrick Freedman
Namnförtydligande

Denna handling har beslutats digitalt och saknar därför namnunderskrifter.